

Iedere eigenaar van een motorvoertuig dient te voorzien in een verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorvoertuigen¹. Deze verzekering komt tussen in de aan derden veroorzaakte schade (lichamelijke schade, stoffelijke schade,...). *Ratio legis* is de bescherming van weggebruikers tegen de insolventie van de bestuurder van een voertuig dat een ongeval veroorzaakt.

De autoverzekeraar zal, wanneer er een geldige verzekering werd afgesloten, steeds tussenkomst verlenen en de schade vergoeden. Bovendien werd een Waarborgfonds opgericht voor slachtoffers die schade lijden, veroorzaakt door een niet-verzekerd voertuig.

In een aantal gevallen beschikt de verzekeraar over een regresrecht, waarin de aan de schadelijder uitbetaalde vergoedingen (gedeeltelijk) kunnen worden teruggevorderd van de verzekerde schadeveroorzaker. Aldus dient de schadeverwekker alsnog in te staan voor de veroorzaakte schade, niettegenstaande hij een verplichte verzekeringspolis heeft afgesloten.

Het is belangrijk om op te merken dat dit regresrecht niet ongebreideld kan worden uitgeoefend en door de verzekeraar wettelijk slechts in een beperkt aantal gevallen kan worden toegepast. Wanneer men wordt geconfronteerd met een verzekeraar die regres tracht uit te oefenen, is enige waakzaamheid aldus ten eerste geboden.

VAN MARCKE advocaten:

Claude Van Marcke *
Valéry Declercq *
Jelle Lammerlyn *

Bram Vercoeur
Inez Devos
Mathy Depuydt
Dries Van Parys

Bram Van den Bunder
Sofie Defoer
Renate Vandersteene
Stefanie Deronne

In eerste instantie kan het regresrecht enkel worden toegepast in volgende gevallen, bepaald in het artikel 25 van de aan een autoverzekering gevoegde Modelpolis.²:

- de dekking is geschorst gelet op de niet-betaling van de verzekeringspremie
- het opzettelijk verzwijgen van (de verzwaring van) een risico, zowel bij aanvang als in de loop van de overeenkomst
- het opzettelijk plegen van schadegevallen
- het rijden in staat van dronkenschap of in een gelijkaardige toestand die het gevolg is van het gebruik van producten andere dan alcoholische dranken
- het rijden tijdens de deelname aan een wedstrijd
- het rijden wanneer geen geldig rijbewijs kan voorleggen
- het rijden wanneer het voertuig niet geldig verzekerd is
- het rijden wanneer het aantal toegelaten vervoerde personen overschreden wordt.

Buiten de in de Modelpolis opgenomen gevallen kan een verzekeraar op geen andere grond regres uitoefenen. Ook andersluidende overeenkomsten tussen verzekeringnemer en verzekeraar kunnen niet geldig worden afgesloten.

De verzekeringsmaatschappij dient bovendien tijdig haar voornemen tot het instellen van een eis tot terugbetaling aan u ter kennis te brengen.³ Tijdig in die zin dat men dit dient te

Kantoor ANZEGEM

Kerkstraat 1
8570 Anzegem
t. +32 (0)56 68 79 15
f. +32 (0)56 68 16 90

Kantoor BRUGGE

Blankenbergse Stw. 141
8000 Brugge
t. +32 (0)50 32 32 67
f. +32 (0)50 32 23 33

www.van-marcke.be

advocaten@van-marcke.be

KBO nummer: 0894.616.152

BV o/v BVBA VAN MARCKE advocaten

* Burgerlijke Besloten Venootschap
met Beperkte Aansprakelijkheid

¹ Wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen (WAM-wet).

² KB 14 december 1992 met betrekking tot de modelovereenkomst.

³ Artikel 152 Wet op de verzekeringen “De verzekeraar is op straffe van verval van zijn recht van verhaal verplicht de verzekeringnemer of, in voorkomend geval, de verzekerde die niet de verzekeringnemer is, kennis te geven van zijn voornemen om verhaal in te stellen zodra hij op de hoogte is van de feiten waarop dat besluit gegrond is.”

melden van zodra men kennis krijgt van de oorzaak waarop het regres is gestoeld. Van zodra men bijvoorbeeld in kennis wordt gesteld van een strafrechtelijke uitspraak waarin dronkenschap werd weerhouden, heeft men een meldingsplicht ten aanzien van de verzekerde. De melding mag bovendien niet voortijdig geschieden, nog voor men kennis heeft gekregen van het strafdossier en de ongevalsomstandigheden.

De kennisgeving mag bovendien niet louter bestaan uit stijlformules maar dient de precieze motivering te geven op basis waarvan er regres wordt uitgeoefend.

Het is de verzekeringsmaatschappij op wie de bewijslast ligt om aan te tonen dat kennisgeving correct is verlopen. Het is aan de verzekerde die wordt geconfronteerd met een regres om de eventuele afwezigheid van een correcte kennisgeving op te werpen. Wanneer er geen tijdige en geldige kennisgeving kan worden aangetoond vervalt het recht van de verzekeringsmaatschappij om regres uit te oefenen.

Verder dient de verzekeringsmaatschappij ook het causaal verband aan te tonen tussen het schadeverwekkend feit en reden tot het uitoefenen van regres. Zo zal een regres wegens het overschrijden van de toegelaten aantal personen niet worden aanvaard als uit het dossier duidelijk blijkt dat het ongeval exclusief zijn oorzaak vindt in een te hoge snelheid.

Het meest voorkomende geval van regres is deze van verkeersongevallen waarbij er dronkenschap in het spel is. Enige nadere toelichting dringt zich op.

Dronkenschap is duidelijk te onderscheiden van strafbare alcoholintoxicatie, waarbij na een meting (ademtest/ademanalyse/bloedproef) meer alcohol in de uitgeademde lucht of in het bloed wordt aangetroffen dan wettelijk toegestaan.

Voor het weerhouden van de strafrechtelijke inbreuk dronkenschap worden de feitelijke omstandigheden in ogenschouw genomen. Het Hof van Cassatie definieert dronkenschap als *“het verlies van de bestendige controle over zijn daden ingevolge alcoholinname. Bewustzijnsverlies is niet noodzakelijk.”*⁴

Zo zal niet iedere strafbare alcoholintoxicatie leiden tot het weerhouden van dronkenschap. Een louter benevelde toestand is onvoldoende om reeds regres te kunnen uitoefenen door de verzekeraar.

De rechtbank oordeelt op basis van de elementen in het dossier, waaronder de wijze waarop het ongeval zich heeft voorgedaan, de eerste vaststellingen door de politie nopens de al dan niet dronken toestand van de bestuurder.

Het dient te worden benadrukt dat enkel in geval van dronkenschap er regres kan worden uitgeoefend door de verzekeraar ; de gevallen waarbij de rechtbank dronkenschap weerhoudt zijn eerder beperkt.

- In geval van strafrechtelijke veroordeling voor een verkeersongeval mét dronkenschap wordt quasi altijd regres uitgeoefend.

Maar zelfs ingeval van dronkenschap betekent dit niet dat er steeds regres kan worden uitgeoefend. Er dient te worden verwezen naar hetgeen hoger uiteengezet over de kennisgevingsplicht en de causaliteit.

⁴ Cass. 28/03/1968, Pas. 1969, I, 361

In dit kader dient te worden opgemerkt dat men er alle belang bij heeft niet samen te worden bestraft voor enerzijds de dronkenschap en anderzijds het veroorzaken van een verkeersongeval met één straf, gezien hieruit een causaal verband kan worden afgeleid tussen het ongeval en de dronkenschap, hetgeen niet het geval is wanneer men voor de dronkenschap en het verkeersongeval aparte veroordelingen oploopt.

- Wanneer slechts alcoholintoxicatie wordt weerhouden zullen bepaalde verzekeringsmaatschappijen alsnog trachten regres uit te oefenen, hoewel dit niet is voorzien in de Modelpolis. Man zal de rechtbank trachten te overtuigen dat er wel degelijk dronkenschap was die heeft geleid tot het schadeverwekkend feit. In die omstandigheid dient de dronkenschap ten stelligste te worden ontkend. De strafrechter sprak immers geen veroordeling uit voor dronkenschap.

Wanneer de vordering in regres finaal gegrond wordt verklaard, dient ten slotte te worden verwezen naar artikel 24 van de Modelpolis dat bepaalt dat het regres slechts kan worden uitgeoefend :

- integraal voor alle schadevergoedingen en kosten ten belope van 10.411,52 EUR
- slechts voor de helft voor alle hogere bedragen, doch met een minimum van 10.411,52 EUR en een maximum van 30.986,70 EUR. Aldus kan men nooit aansprakelijk worden gesteld voor de integrale schade boven de 10.411,52 EUR, wat in bepaalde gevallen tot persoonlijke drama's zou leiden.

Finaal kan worden besloten dat men er goed aan doet enige waakzaamheid aan de dag te brengen wanneer men wordt geconfronteerd met een vordering in regres. In een aantal gevallen blijken dergelijke vorderingen ongegrond en is men geenszins gehouden de door de verzekeraar betaalde schadevergoedingen terug te betalen. Zeker in geval van intoxicatie zal men vaak trachten regres uit te oefenen waar dit door de wet en de gangbare rechtspraak geenszins wordt aanvaard.

Ga dus nooit vrijwillig over tot betaling, zonder het inwinnen van juridisch advies terzake. Bovendien wordt de tussenkomst van een eigen gekozen raadsman in dergelijke betwistingen steeds gedekt door de rechtsbijstandsverzekering die gekoppeld is aan uw onderschreven verzekering motorvoertuigen.

Claude Van Marcke